

Taito ja mahdollisuus käyttää omaa äidinkieltä ja kirjoittaa erilaisia tekstejä ei ole itsensäselvyys vaan riippuu muun muassa kielipolitiikasta, kielen ja kielenpuhujan asemasta, koulutuksesta ja lopulta siitä, että on ylipäätään olemassa yhteinen kieli, kieliyhteisö ja tilanteita, joissa kieltä voi käyttää. Nämä kysymykset näkyvät tässä Virittäjässä monella tapaa. Anneli Pajusen artikkeli käsittelee 8–12-vuotiaiden koululaisten kirjoittamistaitojen kehitystä laajan korpuksen pohjalta ja herättää pohtimaan sitä, miten pitkän tien kukin kielenkäyttäjä käy, ennen kuin saavuttaa sellaisen kirjakielisen kirjoitustaidon, jolla voi ymmärrettävästi ja koherentisti ilmaista itseään. Taru Nordlundin artikkeli puolestaan tarkastelee kolmen 1800-luvun itseoppineen kirjoittajan tekstejä ja muistuttaa siitä, että kirjoitustaidossa on kyse myös erilaisista kielenkäyttäjän resursseista, jotka eivät aina ole samalla tapaa kaikkien saavutettavissa – ei ennen eikä nykyäänkään.

Äidinkielen merkitys kielenkäyttäjälle ja kieliyhteisölle tulee näkyviin myös professori emerita Lea Laitisen jäähyväisluennossa, professori Jaakko Leinon juhluennossa sekä eritoten Irja Seurujärvi-Karin väitöskäsittelyssä, joka käsittelee alkuperäiskansaliikkeen ja saamen kielen merkitystä saamelaisien identiteetille. Voi hyvin sanoa, että tämäkin Virittäjän numero on ajattomasti ajankohtainen: kielen merkityksen pohtimisessa ja esiintuomisessa kielentutkijat ovat aina ajan hermolla.

Kirjoittajiensa lisäksi Virittäjä tarvitsee myös lukijoitaan. Virittäjä teetti Koneen säätiön tuella lukijatutkimuksen, jonka pohjalta lehteä lähivuosina kehitetään (kyseystä tarkemmin s. 125–). Ensimmäinen konkreettinen uudistus on, että tästä numerosta alkaen Virittäjän verkkoversio on jäsentilaajien saatavilla heti lehden ilmestyttyä, ilman vuoden viivettä (ks. s. 131). Muista muutoksista ja uudistuksista kerromme sitä mukaa kuin ne tulevat ajankohtaisiksi. Toinen, pienempi uudistus on, että tästedes artikkelien suomenkieliset tiivistelmät julkaistaan verkkolehden lisäksi paperilehdessä.

Myös Virittäjän toimituksessa ja toimitusneuvostossa on tapahtunut muutoksia: Taloudenhoitajamme, maisteri Hanna-Ilona Härmävaaran tilalla on tänä vuonna aloittanut tohtori Aino Koivisto. Toimitus kiittää lämpimästi Hanna-Ilonaa tarkasta taloudenpidosta ja toivottaa Ainon tervetulleeksi joukkoon! Myös toimitusneuvoston jäsenistä puolet on vaihtunut. Toimitusneuvoston entisiä jäseniä kiitämme arvokkaasta asiantuntijatyöstä, jota ilman Virittäjän tasoisen tieteellisen lehden tekeminen ei olisi mahdollista. Uudet jäsenet toivotamme tervetulleeksi!

ANNE MÄNTYNEEN